

POP/JAZZ-PIANON OPETUSSUUNNITELMA

Opiskelu ja työmuodot

Instrumentin opiskelu tapahtuu pääosin yksilöopetuksena. Ryhmäopetusta voidaan käyttää yhteissoiton ohjauksessa ja esiintymisiin valmistautumisessa.

Instrumenttiopintojen tasosuoritukset soitetaan konserttimuotoisina osana muuta konserttia, tasosuorituksina tai videotallenteina lautakunnalle sen mukaan, mikä parhaiten palvelee opinnoille asetettuja tavoitteita.

Oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta ja kotiharjoittelu on oleellinen osa opiskelua.

Yleiset tavoitteet

Instrumenttiopinoissa yleisinä tavoitteina ovat

- Soittotaidon saavuttaminen omien edellytysten puitteissa
- Pitkäjänteisen, tavoitteellisen ja omatoimisen työskentelyn oppiminen
- Esiintymistilanteiden hallinta
- Tutustuminen afroamerikkalaiseen ja länsimaiseen musiikkikulttuuriin sekä niiden eri tyyliin oman soittimen näkökulmasta
- Soiton ilon kokeminen sekä yksin että osana ryhmää (yhteissoitto, yhtye, bändi, orkesteri)
- Mahdollisuus kaverisuhteiden syntyminen soiton parissa
- Pysyvän kiinnostuksen herättäminen musiikkiin soittajana sekä mahdollisesti oman musiikin tekijänä (improvisointi, säveltäminen)

Lisäksi pop/jazz-pianonsoitossa yleisinä tavoitteina

- Nuottien ja nuottikuvan hahmottaminen sekä kuulonvaraiseen soittamiseen tutustuminen
- Soittotekniikkaa kehitetään asteikkojen, murtosointujen ja kadenssien sekä etydien avulla.
- Ohjelmisto valitaan kattaen musiikin eri tyyliä sekä ottaen huomioon oppilaan yksilöllisiä tarpeita ja toiveita.
- Yhteissoitto kehittää oppilaan kykyä kuunnella esittämäänsä musiikkia, rytminhallintaa ja yhteistyökykyä. Keskeisiä yhteissoittotapoja pop/jazz-pianisteille ovat yhtye- ja bändisoitto, säestäminen ja nelikätisoitto.

Instrumenttiopinnot 1

TAVOITTEET

- Soittimeen tutustuminen

- Hyvä soittoasento
- Rytmien ja melodian hahmottaminen
- Perustempon hallinta
- Tutustuminen eri kosketustapoihin
- Voimakkuuserot
- Käsien eriytyminen
- Nuotinluvun perusteet
- Improvisoinnin alkeet
- Reaalisointumerkkien tunteminen: duuri- ja mollisolmisoinnut
- Transponoinnin alkeet
- Prima vistan harjoittelua
- Palautteen vastaanottaminen, itsearviointi

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Suositellaan erityylisten ja eri sävellajeissa olevien kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa (mm. eri sävellajeja). Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja valitsevat yhdessä tasosuoritusohjelmaan vähintään kolme erityylistä kappaletta. Ohjelmassa esiintyy eri sävellajeja. Kappaleet esitetään mahdollisuuksien mukaan yksin tai yhtyeessä.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 2

TAVOITTEET EDELLISTEN LISÄKSI

Soittimeen tutustuminen: sähköiset kosketinsoittimet

- Käden ja käsivarren käyttö
- Monipuolisen äänen tuottaminen eri kosketustavoilla
- Balanssin hallinta
- Pedaalin käyttö
- Kappaleen rakenteen hahmottaminen
- Reaalisointumerkkien tunteminen: kolmisoinnut ja nelisointuja (7, m7, maj7, 6, m6)
- Sointukäännösten hahmottaminen
- Melodian harmonisointi (terssit, sekstit)
- Improvisointi: duuri- ja mollipentatoninen, blues
- Kolmimuunteisuuden hahmottaminen
- Fraseeraus ja artikulaatio
- Melodian koristelu ja muuntelu

- Säestäminen
- Esiintymistaito: virheiden ohittaminen, tarvittaessa mukautuminen

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Suositellaan erityylisten ja eri sävellajeissa olevien kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa (mm. eri sävellajeja). Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja valitsevat yhdessä tasosuoritusohjelmaan vähintään neljä erityylistä kappaletta. Ohjelmassa esiintyy eri sävellajeja. Kappaleet esitetään mahdollisuuksien mukaan yksin, säestäen tai yhtyeessä.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 3

TAVOITTEET EDELLISTEN LISÄKSI

- Soinnin eri sävyjen jalostaminen
- Kuuloon perustuva pedaalin käyttö (myös una corda)
- Soittoasento seisten (keyboard)
- Reaalisointumerkkien tunteminen: nelisoinnut, laajat soinnut (9)
- Sointuhajotusten (voicings) hahmottaminen
- Transkription tekeminen: helpot soinnut ja rakenne
- Improvisointi: tonaalinen ja modaalinen improvisointi
- Vapaa säestys
- Melodian harmonisointi: melodia ja sointu oikealla kädellä
- Eläytyminen ja sopeutumiskyky esiintymistilanteessa
- Oma soittotyö
- Säestäessä vastuu temposta ja pulssista (time)

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Suositellaan erityylisten ja eri sävellajeissa olevien kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa (mm. eri sävellajeja). Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja laativat yhdessä, oppilaan vahvuuksia hyödyntäen, monipuolisen tasosuoritusohjelman, joka sisältää vähintään viisi erityylistä kappaletta. Kappaleet esitetään mahdollisuuksien mukaan yksin, säästään tai yhtyeessä.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Syventävien opintojen lopputyö

Syventävien opintojen lopputyö voi keskittyä pelkästään oman soittimen taidon syventämiseen.

On myös mahdollista tehdä laaja-alaisempi lopputyö, mihin on sisällytetty pääsoittimeen syventymistä sekä muuta musiikillista tai poikkitaiteellista osaamista. Oma soitonopettaja toimii syventävien opintojen pääasiallisena ohjaajana, mutta lopputyön suunnitteluun ja ohjaukseen voi osallistua myös muita opettajia. Laaja-alaisessa lopputyössä pääinstrumentin ohjelmaisuus on alla kuvattua suppeampi.

TAVOITTEET

- Perusopinnoissa opittujen taitojen ja tietojen syventäminen
- Oman soittajaprofiilin tunnistaminen ja sen huomioiminen ohjelmistossa
- Tyyli- ja laajuuksien lisääminen ja sen vaikutus tulkintaan
- Pitkäjänteinen toiminta yhtyeessä mahdollisuuksien mukaan
- Laajan ohjelmakokonaisuuden hallinta teknisesti ja tulkinnallisesti
- Esiintymistilanteen hallinta

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan oppilaan edellytykset huomioon ottaen kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Harjoitettu ohjelmisto tukee edellä kuvattujen tavoitteiden toteutumista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas kokoaa tasosuorituskonserttiin 8–10 kappaleen ohjelman. Konsertti on yhtenäinen kokonaisuus, joka tuo esille oppilaan taiteellista profiilia.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Käytännön valmiudet

Käytännön valmiuden opintokokonaisuus jakautuu perusopinnoissa kolmeen tasoon, jossa kuhunkin kuuluu asteikkosoitto ja omaksumistehtävä. Molliasteikoissa käytetään harmonista mollia. Osasuorituksista saa merkinnän, kun oppilas on omaksunut tarvittavan taidon.

Syventävissä opinnoissa käytännön valmiuden opintokokonaisuuden sisältö laaditaan oppilaskohtaisesti mm. mahdollinen jatko-opiskelu huomioiden. Sisältönä voi olla esimerkiksi asteikkosoittoa, kuulonvaraista musisointia, soinnutus- ja omaksumistehtäviä.

Asteikkojen taidonnäytteen arvioi yksi opettaja, omaksumistehtävä suoritetaan omalle opettajalle. Asteikot voi suorittaa myös videotallenteina.

Asteikot ja omaksumistehtävä 1

- 4 duuri- ja 4 harmonista molliasteikkoa murrettuine ensimmäisen asteen kolmisointuineen kahden oktaavin alalta
- Omaksumistehtävä: klassinen (nuotit). Oppilas saa 3 minuuttia aikaa harjoitella tehtävää.

Asteikot ja omaksumistehtävä 2

- 4 duuri- ja 4 harmonista molliasteikkoa murrettuine ensimmäisen asteen kolmisointuineen neljän oktaavin ajalta
- Kromaattinen asteikko kahden oktaavin alalta kädet erikseen
- Omaksumistehtävä: a) klassinen b) säestys reaalisointumerkeistä. Oppilas saa tehtävät edellisenä päivänä ja valmistelee ne itsenäisesti kotona.

Asteikot ja omaksumistehtävä 3

- 4 duuri- ja 4 harmonista molliasteikkoa murrettuine ensimmäisen asteen kolmisointuineen neljän oktaavin ajalta
- Kromaattinen asteikko neljän oktaavin alalta kädet samanaikaisesti
- Omaksumistehtävä: a) klassinen b) säestys reaalisointumerkeistä. Oppilas saa tehtävät edellisenä päivänä ja valmistelee ne itsenäisesti kotona.

Syventävien opintojen käytännön valmius: Asteikot ja prima vista 4

Vaihtoehto 1.

- 24 asteikkoa oppilaan valinnan mukaan. Voidaan käyttää esimerkiksi duureja, harmonisia tai melodisia molleja, jazz-molleja, kirkkosävellajeja, blues-asteikkoa, vähennettyä tai ylinousevaa asteikkoa. Duuri- ja molliasteikkojen yhteydessä soitetaan ensimmäisen asteen murrettu kolmisointu. Soitetaan neljän oktaavin alalta.
- Prima vista -tehtävä. Oppilas saa 5 minuuttia aikaa harjoitella tehtävää.

Vaihtoehto 2.

Oppilaan valitsema kokonaisuus, johon sisältyy:

- 12 asteikkoa oppilaan valinnan mukaa. Voidaan käyttää esimerkiksi duureja, harmonisia tai melodisia molleja, jazz-molleja, kirkkosävellajeja, blues-asteikkoja, vähennettyjä tai ylinousevia asteikkoa. Duuri- ja molliasteikkojen yhteydessä soitetaan ensimmäisen asteen murrettu kolmisointu. Soitetaan neljän oktaavin alalta.
- Kolme omaksumistehtävää seuraavista vaihtoehdoista:
 - a) 8 tahdin (4/4) pituisen nuotinetun melodian soinnuttaminen
 - b) prima vista pianolla
 - c) prima vista bändissä
 - d) säestäminen nuotista
 - e) säestäminen korvakuulolta

Oppilas saa 5 minuuttia aikaa kunkin omaksumistehtävän harjoitteluun.